

Pankas A/S
Rundforbivej 34
2950 Vedbæk
CVR-nr. 20732318

Årsrapport 2016

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 07.04.2017

Dirigent

Navn:

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	6
Koncernens resultatopgørelse for 2016	13
Koncernens balance pr. 31.12.2016	14
Koncernens egenkapitalopgørelse for 2016	16
Koncernens pengestrømsopgørelse for 2016	17
Koncernens noter	18
Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2016	26
Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016	27
Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2016	29
Modervirksomhedens noter	30
Anvendt regnskabspraksis	37

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

Pankas A/S
Rundforbivej 34
2950 Vedbæk

CVR-nr.: 20732318
Hjemsted: Rudersdal
Regnskabsår: 01.01.2016 - 31.12.2016

Telefon: +4545650300
Telefax: +4545650330
Hjemmeside: www.pankas.dk
E-mail: info@pankas.dk

Bestyrelse

Jørgen Frost, formand
Jacob Wilhelm Trock, næstformand
Allan Lindhard Jørgensen
Mogens Muff
Jens Søe Andersen
Carina Patino

Direktion

John Kruse Larsen, administrerende direktør
Gert Lund Storgaard, økonomidirektør
Poul Henning Jensen, teknisk direktør

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Weidekampsgade 6
Postboks 1600
0900 København C

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 for Pankas A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

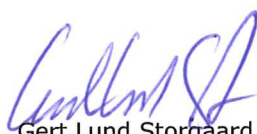
Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Vedbæk, den 20.03.2017

Direktion

John Kruse Larsen
administrerende direktør

Gert Lund Storgaard
økonomidirektør

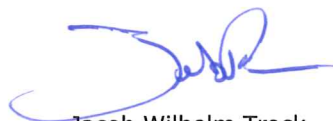

Poul Henning Jensen
teknisk direktør

Bestyrelse

Jørgen Frost
formand

Jacob Wilhelm Trock
næstformand

Allan Lindhard Jørgensen

Mogens Muff

Jens Søe Andersen

Carina Patino

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Pankas A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Pankas A/S for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, fortager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 20.03.2017

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33963556

Henrik Jacob Vilmann Wellejus
statsautoriseret revisor

Brian Schmit Jensen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

	2016 t.kr.	2015 t.kr.	2014 t.kr.	2013 t.kr.	2012 t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Hovedtal					
Nettoomsætning	941.286	965.769	961.082	996.183	1.073.385
Bruttoresultat	306.544	310.206	283.129	271.637	294.289
EBITDA	74.735	87.043	65.640	63.255	53.839
Driftsresultat	37.176	50.010	29.427	23.682	4.943
Resultat af finansielle poster	(5.602)	(8.816)	(11.815)	(17.855)	(19.006)
Årets resultat	25.054	34.041	13.503	6.076	(15.015)
Samlede aktiver	454.347	418.141	395.575	436.242	469.983
Investeringer i materielle anlægsaktiver	36.060	39.167	21.949	(23.483)	47.711
Egenkapital	196.120	185.957	157.005	145.420	118.072
Nettorentebærende gæld	(88.974)	(93.509)	(96.028)	(146.198)	(219.830)
Nøgletal					
Afkast af investeret kapital inklusive goodwill (%)	12,5	17,9	10,7	7,6	2,8
Egenkapitalens forrentning (%)	12,9	17,9	8,9	4,6	(12,1)
Soliditetsgrad (%)	40,8	42,5	39,7	33,3	25,1
EBITDA-margin (%)	7,9	9,0	6,8	6,3	5,0
Finansiell gearing (%)	48,0	52,7	61,2	100,5	186,2
Nettorentebærende gæld/EBITDA (%)	1,2	1,1	1,5	2,3	4,1

Årets resultat og egenkapital for 2012-2014 er ikke opdateret, som følge af ændringer i årsregnskabsloven i 2016.

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Afkast af investeret kapital inklusive goodwill (%)	$\frac{EBITA \times 100}{\text{Gns. investeret kapital inkl. goodwill}}$	Det afkast, som virksomheden genererer af investorernes midler.
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets res. ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.
EBITDA-margin (%)	$\frac{\text{Driftsres. ekskl. afskr. (EBITDA)} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige rentabilitet.
Finansiell gearing (%)	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld} \times 100}{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens finansielle gearing.
Nettorentebærende gæld/EBITDA (%)	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld}}{\text{EBITDA}}$	Forholdet mellem virksomhedens gæld og driftsmæssige resultat.

EBITDA (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation) er defineret som driftsresultat tillagt årets afskrivninger på goodwill og materielle anlægsaktiver. Årets nedskrivninger af goodwill er ikke tillagt.

Investeret kapital inklusive goodwill er defineret som nettoarbejds kapital tillagt den regnskabsmæssige værdi af materielle og immaterielle anlægsaktiver samt akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver inklusive goodwill og fratrukket andre hensatte forpligtelser og langfristede, driftsmæssige forpligtelser. Akkumulerede nedskrivninger af goodwill er ikke tillagt.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Pankas A/S er blandt Danmarks førende virksomheder inden for vedligehold og produktion af asfalterede vejmaterialer, remixing og emulsioner. Selskabet har aktiviteter i Danmark, Tyskland og Østeuropa.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Koncernens omsætning blev i 2016 941 mio.kr. mod 966 mio.kr. i 2015. Heraf var 642 mio.kr. relateret til omsætning uden for Danmark mod 659 mio.kr. i 2015.

Årets resultat efter skat blev et overskud på 25,1 mio.kr. mod et overskud på 34,0 mio.kr. i 2015. Forventningerne til 2016 blev indfriet, og selskabets ledelse betegner resultatet som tilfredsstillende.

Danmark

De danske aktiviteter blev i 2016 præget af en sen opstart, mens 2. halvår blev begunstiget af et mildt efterår. Et højt aktivitetsniveau i 4. kvartal bidrog til det tilfredsstillende resultat. Selskabets forventninger til de danske aktiviteter inden for varmblandet asfalt blev indfriet og var tilfredsstillende. Aktiviteterne inden for remix blev intensiveret, men grundet skærpet konkurrence levede resultatet ikke op til forventningerne. Forventningerne inden for emulsioner og bindemidler blev igen indfriet af Sjællands Emulsionsfabrik, mens aktiviteterne inden for overfladebehandling i DOB ikke leverede de forventede resultater.

Tyskland

I Pankas Strassenbau blev årets resultat bedre end forventet og tilfredsstillende. Selskabet er Tysklands største producent og leverandør af emulsioner.

I Rask selskaberne, som omfatter asfaltudlægning i Brandenburg/Berlin og Mecklenburg, blev omsætning og resultater bedre end forventet og tilfredsstillende. Rask Brandenburg udførte blandt andet i samarbejde med Deutag en større motorvejsentreprise syd for Berlin. I forbindelse med entreprisen blev der i samarbejde med en maskinleverandør udviklet en ny avanceret udlægningsteknologi - inline paving (udlægning af bærelag og slidlag i én proces). Indtjeningen i AWO blev mindre tilfredsstillende.

I emulsions- og overfladebehandlingsselskaberne MOT og AS blev indtjeningen i MOT igen meget tilfredsstillende, mens indtjeningen i AS blev styrket som forventet og tilfredsstillende.

Østeuropa

Pankas østeuropæiske datterselskaber opnåede igen i 2016 et tilfredsstillende resultat, til trods for at alle selskaber blev præget af en sen opstart. 2. halvår bidrog dog med en stærk produktion, og resultatet blev herefter tilfredsstillende i alle selskaber.

I Ungarn og Rumænien udførtes flere store stabiliseringsopgaver og Frekomos selskaberne i Tjekkiet og Slovakiet udførte flere opgaver ifm. udbygning af motorvejen mellem Prag og Brno.

Emulsja i Polen indviede i 1. halvår et nyt anlæg til produktion af polymermodificeret bitumen. Trods en svag efterspørgsel lykkedes det at sælge de budgetterede mængder og dermed styrke positionen inden for levering af både emulsioner og polymermodificeret bitumen.

Ledelsesberetning

Usikkerhed vedrørende indregning og måling

Måling af visse aktiver og forpligtelser er baseret på regnskabsmæssige skøn, der foretages af ledelsen. Skønnene foretages i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af forudsætninger og erfaringer, som ledelsen anser for realistiske og forsvarlige.

De områder, som indebærer antagelser og skøn, der vurderes som væsentlige for års- og koncernregnskabet, omfatter goodwill, udskudt skat, igangværende arbejder for fremmed regning og andre hensatte forpligtelser.

Der vurderes herudover ingen særlige usikkerheder ved indregning og måling.

Usædvanlige forhold, der har påvirket indregning og måling

Der er ingen usædvanlige forhold, der har påvirket indregning og måling.

Forventet udvikling

I 2016 gennemførte bestyrelsen og direktionen et strategiprojekt med fokus på konsolideret vækst. Strategiperioden løber frem til 2020. Med afsæt i strategiplanen etableredes i 2016 et nyt anlæg til produktion af polymermodificeret bitumen i Emulsja Polen, og i 2017 iværksættes flere nye aktiviteter med vækst og indtjening som mål for de kommende år.

I 2017 forventes samlet set en omsætning og en indtjening minimum på niveau med 2016.

I Danmark forventes et resultat på niveau med 2016 for alle aktiviteter.

Selskabets tyske aktiviteter inden for varmblandet asfalt forventes samlet set at opnå et resultat minimum på niveau med 2016. Samarbejdet med Deutag inden for asfaltudlægning forventes udvidet til nye geografiske områder i 2017.

I Østeuropa forventes en fortsat positiv udvikling i infrastrukturprogrammerne i flere lande, hvorfor der også i 2017 forventes en tilfredsstillende indtjening i Pankas' østeuropæiske aktiviteter.

Særlige risici

Ud over branchespecifikke risici er koncernen eksponeret over for følgende risici:

Valutarisici

Som følge af at hovedparten af koncernens østeuropæiske aktiviteter foregår i ikke-eurorelaterede valutaer, er koncernen påvirket af ændringer i valutakurser. De enkelte selskaber arbejder imidlertid hovedsageligt på deres egne nationale markeder, hvorfor risiciene hovedsageligt kan henføres til finansielle transaktioner inden for koncernen. Selskabet har valgt til dato ikke at foretage særlig afdækning af disse risici.

Kursreguleringer af investeringer i datterselskaber, der er selvstændige enheder indregnes direkte på egenkapitalen. Kursrisici, der relaterer sig hertil, afdækkes som hovedregel ikke, da det er selskabets opfattelse, at en løbende kurssikring af sådanne langsigtede investeringer ikke vil være hensigtsmæssig ud fra en samlet risiko- og omkostningsmæssig betragtning.

Ledelsesberetning

Renterisici

Koncernens aktiviteter fordrer en relativ stor sæsonbetonet pengebinding i driftskapital og materielle anlægsaktiver. Koncernens løbende rentebærende nettogæld relaterer sig hovedsageligt hertil. En ændring i renteniveauet kan derfor ikke undgå at påvirke indtjeningen.

Kreditrisici

Koncernens kreditrisici knytter sig primært til debitorer i udenlandske datterselskaber, idet de danske selskabers kundestruktur med overvejende offentlige kunder ikke medfører kreditrisici af betydning. I de udenlandske datterselskaber søges kreditrisiciene begrænset gennem forsikring og en nøje og kontinuerlig vurdering af de enkelte kundeengagementer.

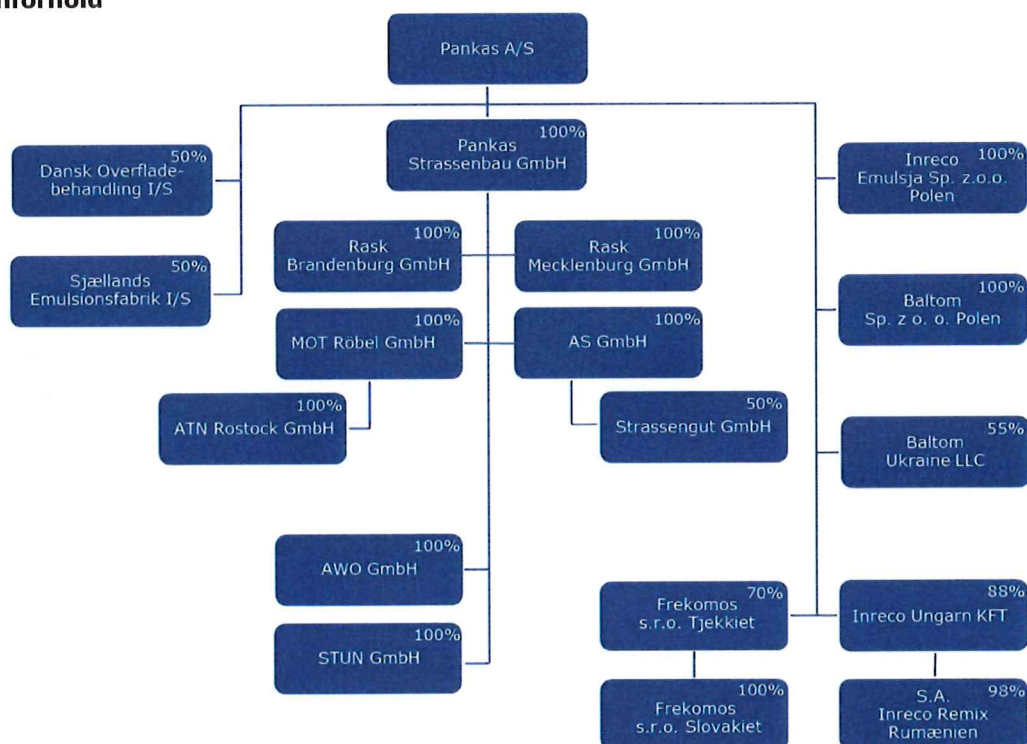
Videnressourcer

Pankas har videnressourcer, der er vigtige for koncernens ambitioner og planer for fremtiden. Pankas ønsker at være på forkant med den teknologiske udvikling og er præget af et dynamisk videnmiljø, og forretningsprocesserne er af høj kvalitet.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

I samarbejder på tværs af afdelinger og datterselskaber har Pankas i 2016 forbedret og udviklet en række nye produkter og teknologier, ligesom der løbende har været udveksling af viden mellem kolleger, kunder og leverandører, dels med henblik på optimering af produkter og processer, dels for at identificere fremtidige produkt- og forretningsmuligheder, der skal arbejdes videre med de kommende år.

Koncernforhold

* Inaktive selskaber er udeladt af koncernoversigten.
En komplet liste over selskaber i koncernen fremgår af note 19.

Ledelsesberetning

Redegørelse for samfundsansvar

Det er virksomhedens overordnede politik over for kunder, medarbejdere, relevante myndigheder samt det omgivende samfund at fremstå som en pålidelig, seriøs og ansvarsbevidst entreprenør, leverandør og producent af asfalt.

Ved udførelse af konkrete aktiviteter bestræber Pankas sig således på at udvise samfundsansvar, som formuleret i de konventioner, der ligger til grund for FN's 10 Global Compact principper vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljø.

Pankas A/S er certificeret inden for kvalitet (ISO 9001), miljø (ISO 14001) og arbejdsmiljø (OHSAS 18001). Som følge heraf har Pankas A/S en kvalitets-, miljø-, og arbejdsmiljøpolitik, som efterleves, samt mål, der sikrer en løbende forbedring på områderne.

Specifikt på miljø- og klimaområdet vil virksomheden

- til enhver tid overholde gældende lovgivning og myndighedskrav
- forpligte sig til forebyggelse af samt løbende forbedringer indenfor forurening og til stadighed at udarbejde handlingsplaner og konkrete mål for nedbringelse af virksomhedens påvirkning af miljøet
- løbende reducere energiforbrug ved produktion af asfalt, emulsion og remix-udlægning via monitoring og implementering af energisparende tiltag
- kommunikere politik og mål ud i organisationen samt løbende informere om ændringer og opnåede resultater.

Der arbejdes løbende på at leve op til ovennævnte politik og tilhørende målsætninger. For aktiviteterne i Danmark har dette arbejde i 2016 bl.a. omfattet følgende indsats og tilhørende resultater:

- ekstern audit af miljøforhold medførte få mindre afvigelser og resulterede i en fortsat certificering i henhold til ISO 14001 omhandlende virksomhedens miljøledelsessystem
- en løbende vurdering af miljøpåvirkninger fra de forskellige produktionsenheder og ved planlægningen af alle større entrepriser
- ingen registrerede miljøuheld i 2016
- fortsat fokus på udskiftning af jomfruelige fossile råvarer med genbrugsprodukter. I 2016 er der således udført et rekordhøjt omfang af remix-entrepriser samt anvendt store mængder genbrugsasfalt medførende en væsentlig besparelse af jomfruelige råvarer
- auditering af virksomhedens energipræstation gav ingen afvigelser, og Pankas er dermed fortsat certificeret i henhold til tillægskrav 4.4.3 i ISO 50001 omhandlende virksomhedens energiledelse. Certificeringen medfører også at virksomheden lever op til bekendtgørelse 1212 om obligatorisk energisyn i store virksomheder.

Ledelsesberetning

Samfunds- og medarbejderforhold

Pankas arbejder struktureret med at sikre, at virksomheden agerer ansvarsbevidst og med omtanke for samfundet. Dette gøres gennem selskabets politik for samfundsansvar, der bl.a. tilstræber:

- løbende forbedringer af sundhed og trivsel blandt medarbejderne inklusiv forebyggelse af skader og arbejdsrelateret sygdom
- forebyggelse af forurening samt løbende reduktion af virksomhedens miljøpåvirkninger inden for energi, forbrug af opløsningsmidler, støj og støv m.v.
- et godt og tillidsfuldt forhold til naboer, lokalsamfundet, offentlige myndigheder, leverandører, kunder og andre samarbejdspartnere
- et offentligt image som en kvalitetsbevidst virksomhed med gode og rummelige arbejdspladser, som er bevidst om sit ansvar i forhold til samfund og natur.

Der arbejdes løbende på at leve op til ovennævnte politik og tilhørende målsætninger. For aktiviteterne i Danmark har dette arbejde i 2016 bl.a. omfattet følgende tiltag og tilhørende resultater:

- en samlet ulykkesfrekvens på 15 og en samlet ulykkesfraværsfrekvens på 2, hvilket er lidt højere end gennemsnittet for branchen. Arbejdsmiljøorganisationen vil derfor i 2017 have yderligere fokus på at nedbringe antallet af ulykker, bl.a. ved at arbejde aktivt med en række forebyggende værktøjer.
- et gennemsnitligt sygefravær blandt samtlige medarbejdere i 2016 på 2,4%
- trivselsundersøgelse blandt alle ansatte viser en høj tilfredshed og trivsel blandt alle personalegrupper
- fortsat afholdelse af kurser inden for sikkerhed og sundhed herunder afholdelse af stresshåndteringskurser. I 2016 har ca. 20% af medarbejderne været på et eller flere af disse kurser
- fokus i arbejdsmiljøorganisationen på nærved-ulykker, og hvorledes medarbejderne kan medvirke til at reducere antallet af faktiske ulykker på arbejdspladsen. Alle nærved-ulykker er kommunikeret til medarbejderne og behandlet i arbejdsmiljøorganisationen
- ledelsessystemerne på arbejdsmiljøområdet blev i 2016 auditeret i henhold til OSHAS 18001 samt Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 87/2005 uden væsentlige anmærkninger fra ekstern auditor. Virksomhedens arbejdsmiljøledelsessystem er således fortsat certificeret
- ingen øvrige større problemer i forhold til virksomhedens naboer, leverandører, kunder og andre samarbejdspartnere. Den årlige kundetilfredshedsmåling viser endvidere, at Pankas opfattes som en meget troværdig og seriøs samarbejdspartner.

Menneskerettigheder

Pankas har som erklæret mål, at efterleve standarder omkring: Tvangsarbejde, forskelsbehandling/diskrimination, børnearbejde, foreningsfrihed/organisationsfrihed, sikkert og sundt arbejdsmiljø samt løn og ansættelsesforhold.

Pankas overholder gældende lovgivning og regulering, der forbyder forskelsbehandling på baggrund af race, hudfarve, køn, religion, politisk overbevisning, nationalt tilhørsforhold eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse.

Ledelsesberetning

Pankas overholder grundlæggende arbejdstagerrettigheder, hvilket bl.a. indebærer, at det efterstræbes, at selskabets leverancer og dele heraf, ikke er produceret i strid med gældende konventioner om forbud mod børnearbejde, tvangsarbejde, organisationsfrihed, rimelige løn- og arbejdsvilkår, rimelige arbejdsstider samt retten til et sundt og sikkert arbejdsmiljø. Der er p.t. ikke udarbejdet en særlig politik på dette område.

Redegørelse for det underrepræsenterede køn

Moderselskabet Ny Kalkbrænderis bestyrelse har vedtaget nedenstående politikker og målsætninger for kvinder i lederpositioner gældende for Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi og Pankas A/S. Bestyrelsen drøfter og opdaterer årligt politikkerne og målsætningerne.

Bestyrelsen

Pankas' bestyrelse består pr. 31.12.2016 af 6 personer, hvoraf 4 er valgt af generalforsamlingen og 2 er valgt af medarbejderne. Af disse 6 personer er 1 kvinde, der er valgt af medarbejderne.

Ved udvælgelse af nye kandidater til selskabets bestyrelse lægges der vægt på fagspecifikke kompetencer, international erfaring samt diversitet. Vedrørende det underrepræsenterede køn er det selskabets målsætning at udpege kvinder som bestyrelsesmedlemmer i selskabet inden for en kommende fireårsperiode (2017-2020). Måltallet for andelen af kvinder på bestyrelsesniveau valgt af generalforsamlingen ved udgangen af 2020 andrager minimum 25%, svarende til 1 person. Der har ikke været foretaget ændringer i bestyrelsen i 2016.

Øvrige ledelsesniveauer

Det er selskabet politik at ansætte medarbejdere på baggrund af kompetencer og personlighed, samt tilbyde samme muligheder til alle medarbejdere uanset køn, nationalitet, religion og politisk overbevisning. Der er på nuværende tidspunkt ikke ligelig kønsfordeling, men det er målsætningen at øge andelen af kvinder i ledelsen ved at øge repræsentationen af kvalificerede kvindelige kandidater i forbindelse med besættelse af nye og vakante lederstillinger i skabet, hvilket bl.a. har medført, at der i 2016 er ansat en kvindelig regnskabschef.

Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Koncernens resultatopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Nettoomsætning	1	941.286	965.769
Andre driftsindtægter		3.545	2.058
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		(527.991)	(550.712)
Andre eksterne omkostninger	2	(110.296)	(106.909)
Bruttoresultat		306.544	310.206
Personaleomkostninger	3	(235.966)	(227.235)
Af- og nedskrivninger	4	(33.402)	(32.961)
Driftsresultat		37.176	50.010
Andre finansielle indtægter	5	1.456	1.008
Andre finansielle omkostninger	6	(7.058)	(9.824)
Resultat før skat		31.574	41.194
Skat af årets resultat	7	(6.520)	(7.153)
Årets resultat	8	25.054	34.041

Koncernens balance pr. 31.12.2016

	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Goodwill		7.405	8.651
Immaterielle anlægsaktiver	9	7.405	8.651
Grunde og bygninger		40.151	39.133
Produktionsanlæg og maskiner		89.337	84.196
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		33.622	38.414
Materielle anlægsaktiver under udførelse		2.612	393
Materielle anlægsaktiver	10	165.722	162.136
Andre tilgodehavender		7.096	8.246
Udskudt skat	12	2.445	5.348
Finansielle anlægsaktiver	11	9.541	13.594
Anlægsaktiver		182.668	184.381
Råvarer og hjælpematerialer		21.956	21.468
Varebeholdninger		21.956	21.468
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		147.192	109.018
Igangværende arbejder for fremmed regning		38.371	50.460
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		8.037	3.414
Andre tilgodehavender		8.069	10.170
Tilgodehavende selskabsskat		1.102	275
Periodeafgrænsningsposter		4.924	5.662
Tilgodehavender		207.695	178.999
Likvide beholdninger		42.028	33.293
Omsætningsaktiver		271.679	233.760
Aktiver		454.347	418.141

Koncernens balance pr. 31.12.2016

	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Virksomhedskapital		65.000	65.000
Overført overskud eller underskud		110.340	97.502
Forslag til udbytte for regnskabsåret		10.000	15.000
Egenkapital tilhørende moderselskabets kapitalejere		185.340	177.502
Egenkapital tilhørende minoritetsinteresser		10.780	8.455
Egenkapital		196.120	185.957
Udskudt skat	12	1.960	2.707
Andre hensatte forpligtelser	13	5.194	8.017
Hensatte forpligtelser		7.154	10.724
Gæld til realkreditinstitutter		10.092	9.679
Bankgæld		1.900	2.814
Finansielle leasingforpligtelser		24.874	25.889
Anden gæld		20.767	16.857
Langfristede gældsforpligtelser	14	57.633	55.239
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	14	20.402	20.331
Bankgæld		49.828	37.806
Igangværende arbejder for fremmed regning		5.472	441
Leverandører af varer og tjenesteydelser		54.494	43.036
Skyldig selskabsskat		3.335	4.067
Anden gæld		59.909	59.937
Periodeafgrænsningsposter		0	603
Kortfristede gældsforpligtelser		193.440	166.221
Gældsforpligtelser		251.073	221.460
Passiver		454.347	418.141
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	16		
Eventualaktiver	17		
Eventualforpligtelser	18		
Koncernforhold	19		

Koncernens egenkapitaloppgørelse for 2016

	Virksomheds- kapital t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.	Egenkapital tilhørende minoritets- interesser t.kr.
Egenkapital primo	65.000	97.502	15.000	8.455
Kapitalforhøjelse	0	0	0	1.238
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	(15.000)	(492)
Valutakursreguleringer	0	(639)	0	2
Årets resultat	0	13.477	10.000	1.577
Egenkapital ultimo	65.000	110.340	10.000	10.780
				I alt t.kr.
Egenkapital primo				185.957
Kapitalforhøjelse				1.238
Udbetalt ordinært udbytte				(15.492)
Valutakursreguleringer				(637)
Årets resultat				25.054
Egenkapital ultimo				196.120

Koncernens pengestrømsopgørelse for 2016

	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Driftsresultat		37.176	50.010
Af- og nedskrivninger		33.402	32.960
Andre hensatte forpligtelser		(2.822)	(613)
Ændringer i arbejdskapital	15	(8.121)	(15.089)
Pengestrømme vedrørende primær drift		59.635	67.268
Modtagne finansielle indtægter		1.456	1.008
Betalte finansielle omkostninger		(7.058)	(9.824)
Refunderet/(betalt) selskabsskat		(5.924)	(2.619)
Pengestrømme vedrørende drift		48.109	55.833
Køb mv. af immaterielle anlægsaktiver		0	(983)
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(45.149)	(51.495)
Salg af materielle anlægsaktiver		9.089	12.329
Køb af finansielle anlægsaktiver		(2.695)	(3.801)
Salg af finansielle anlægsaktiver		2.973	2.961
Pengestrømme vedrørende investeringer		(35.782)	(40.989)
Optagelse af lån		29.243	42.399
Afdrag på lån mv.		(26.661)	(27.948)
Udbetalt udbytte		(15.492)	(10.229)
Kontant kapitalforhøjelse		1.238	0
Andre pengestrømme vedrørende finansiering		(4.720)	(1.789)
Pengestrømme vedrørende finansiering		(16.392)	2.433
Ændring i likvider		(4.065)	17.277
Likvider primo		(4.513)	(21.790)
Valutakursreguleringer af likvider		778	0
Likvider ultimo		(7.800)	(4.513)
	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		42.028	33.293
Kortfristet gæld til banker		(49.828)	(37.806)
Likvider ultimo		(7.800)	(4.513)

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
1. Nettoomsætning		
Danmark	299.317	306.609
Andre EU-lande	638.357	655.601
Andre europæiske lande	3.612	3.559
	941.286	965.769

Koncernen har valgt ikke at vise nettoomsætningen fordelt på forretningssegmenter, da det af konkurrencemæssige hensyn vurderes at kunne volde betydelig skade at opdele denne iht. årsregnskabsloven § 96.

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
Lovpligtig revision	699	699
Skatterådgivning	147	159
Andre ydelser	1.056	272
	1.902	1.130

Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor indgår i regnskabsposten "Andre eksterne omkostninger".

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
3. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	195.567	186.669
Pensioner	12.522	12.898
Andre omkostninger til social sikring	27.877	27.668
	235.966	227.235

Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	586	573
---	------------	------------

	Ledelses- vederlag 2016 t.kr.	Ledelses- vederlag 2015 t.kr.
Direktion	6.924	7.125
Bestyrelse	300	108
	7.224	7.233

Koncernens noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
4. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	1.216	1.679
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	36.344	35.354
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(4.158)	(4.072)
	33.402	32.961
	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
5. Andre finansielle indtægter		
Finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	174	101
Renteindtægter i øvrigt	1.174	585
Valutakursreguleringer	108	322
	1.456	1.008
	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
6. Andre finansielle omkostninger		
Renteomkostninger i øvrigt	6.859	9.284
Valutakursreguleringer	199	540
	7.058	9.824
	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
7. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	5.369	6.035
Ændring af udskudt skat	2.156	1.118
Regulering vedrørende tidligere år	(409)	0
Refusion i sambeskatning	(596)	0
	6.520	7.153
	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
8. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	10.000	15.000
Overført resultat	13.477	14.967
Minoritetsinteressers andel af resultatet	1.577	4.074
	25.054	34.041

Koncernens noter

	Goodwill t.kr.
9. Immaterielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	34.104
Valutakursreguleringer	(50)
Kostpris ultimo	34.054
Af- og nedskrivninger primo	(25.453)
Valutakursreguleringer	20
Årets afskrivninger	(1.216)
Af- og nedskrivninger ultimo	(26.649)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	7.405

	Grunde og bygninger t.kr.	Produktions- anlæg og maskiner t.kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar t.kr.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse t.kr.
10. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	80.438	344.420	152.427	393
Valutakursreguleringer	(285)	(552)	(622)	0
Overførsler	2	286	233	(521)
Tilgange	3.490	29.738	9.056	2.865
Afgange	0	(18.832)	(9.761)	(125)
Kostpris ultimo	83.645	355.060	151.333	2.612
Af- og nedskrivninger primo	(41.305)	(260.222)	(114.010)	0
Valutakursreguleringer	133	510	522	0
Årets afskrivninger	(2.322)	(21.184)	(12.838)	0
Tilbageførsel ved afgang	0	15.173	8.615	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(43.494)	(265.723)	(117.711)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	40.151	89.337	33.622	2.612
Ikke ejede aktiver	-	49.680	14.194	-

Koncernens noter

	Andre tilgode- havender t.kr.	Udskudt skat t.kr.
11. Finansielle anlægsaktiver		
Kostpris primo	8.246	5.348
Valutakursreguleringer	(32)	(16)
Overførsler	(840)	0
Tilgange	2.695	0
Afgange	(2.973)	(2.887)
Kostpris ultimo	7.096	2.445
Regnskabsmæssig værdi ultimo	7.096	2.445

Dattervirksomheder udeholdt af konsolidering

Baltom s.r.o., Tjekkiet

Datterselskabet er under konkursbehandling, hvorfor det er udeholdt af konsolideringen. Selskabet er indregnet til 0 kr.

Baltom Ukraine LCC

Selskabet er nedskrevet til en værdi på 0 kr. og er udeholdt af konsolideringen, da oplysninger ikke kan indhentes uden uforholdsmæssigt store omkostninger.

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
12. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	188	251
Materielle anlægsaktiver	(8.010)	(8.269)
Tilgodehavender	(4.611)	(3.281)
Hensatte forpligtelser	365	938
Gældsforpligtelser	5.887	6.103
Fremførbare skattemæssige underskud	6.666	6.899
	485	2.641
Indregnes således i balancen:		
Udskudte skatteaktiver	2.445	5.348
Udskudte skatteforpligtelser	(1.960)	(2.707)
	485	2.641

Koncernens noter

13. Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser dækker over reklamationsforpligtelser, der vedrører allerede udførte entreprisarbejder, som almindeligt forekommende i branchen. Reklamationer forventes udbedret i løbet af 1-2 år.

Andre hensatte forpligtelser dækker endvidere over retableringsomkostninger i forbindelse med en evt. ophørende aktivitet eller fraflytning af lokation.

	Forfald inden for 12 måneder 2016 t.kr.	Forfald inden for 12 måneder 2015 t.kr.	Forfald efter 12 måneder 2016 t.kr.	Restgæld efter 5 år t.kr.
14. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til reakreditinstitutter	1.318	975	10.092	5.858
Bankgæld	823	756	1.900	232
Finansielle leasingforpligtelser	10.603	10.628	24.874	3.479
Anden gæld	7.658	7.972	20.767	1.707
	20.402	20.331	57.633	11.276

15. Ændring i arbejdskapital

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Ændring i varebeholdninger	(488)	741
Ændring i tilgodehavender	(22.399)	(13.985)
Ændring i leverandørgæld mv.	14.766	(1.845)
	(8.121)	(15.089)

16. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter med tredjemand frem til udløb	47.569	37.828

17. Eventualaktiver

Koncernen har tilgodehavender på 11,7 mio.kr. i forbindelse med datterselskabet Baltom s.r.o., Tjekkiet, der er under konkursbehandling, og der forventes tidligst i år 2017-2018 en dividende i niveauet 5-9%. Som følge af usikkerhed omkring beløbets størrelse samt eventuelle udbetalingstidspunkt, er der ikke indregnet et dividendetilgodehavende i regnskabet.

Koncernen har fremførselsberettigede skattemæssige underskud på 6,3 mio.kr., der ikke er indregnet som skatteaktiv i koncernregnskabet, idet det vurderes som usikkert, om disse kan anvendes i skattepligtige overskud inden for en kortere periode.

Koncernens noter

	<u>2016</u> t.kr.	<u>2015</u> t.kr.
18. Eventualforpligtelser		
Kautions- og garantiforpligtelser	274.894	265.256
Eventualforpligtelser overfor tredjemand:	274.894	265.256

	<u>2016</u> t.kr.	<u>2015</u> t.kr.
--	----------------------	----------------------

Kautions- og garantiforpligtelser

Solidarisk hæftelse for forpligtelser i interessentskaber - 50% heraf er indregnet direkte i koncernregnskabet. Den samlede gældsforpligtelse udgør

14.727   2.940

Solidarisk hæftelse for bankgæld i arbejdsfællesskaber
(aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 143 t.kr.)

8.000   8.000

Der påhviler de for branchen normalt forekommende garantiforpligtelser for udført arbejde.

Til dækning af retableringsforpligtelser er der stillet garanti gennem forsikringselskaber og banker samt stillet sikkerhed i debitorer og værdipapirer
(aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 122.885 t.kr.)

161.265   160.759

Der er afgivet selvskyldnerkaution for udenlandske Bankmellemværender, hvor kreditmaksimum udgør
(aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 32.145 t.kr.)

82.649   85.274

Der er afgivet garanti overfor 3. mand. Maksimum udgør
(aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 8.253 t.kr.)

8.253   8.283

Koncernens noter

	2016	2015
	<u>t.kr.</u>	<u>t.kr.</u>
Pantsætninger		
Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de til ejendommene hørende produktionsanlæg og maskiner.		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	19.218	20.595
Til sikkerhed for bankgæld og anden langfristet gæld er stillet virksomhedspant og deponeret ejerpantebreve.		
Tinglyst ejerpantebrev	23.000	23.000
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	12.670	10.300
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	12.946	6.064
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender	40.875	27.535
Der er afgivet virksomhedspant over for bankforbindelse og forsikrings-selskab i form af skadesløshedsbreve. Pantet er maksimeret til		
	65.000	65.000
Virksomhedspant		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	18.587	17.947
Regnskabsmæssig værdi driftsmidler og inventar	3.112	3.307
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte varebeholdninger	8.774	9.768
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender mv.	98.532	81.487
Finansielle leasingforpligtelser		
Regnskabsmæssig værdi af produktionsanlæg og maskiner	49.680	46.353
Regnskabsmæssig værdi af andre anlæg, driftsmateriel og inventar	14.194	16.873

Den danske del af koncernen indgår i en dansk sambeskatning med Jens W. Trock ApS som administrati-onselskab. Koncernen hæfter derfor fra og med 01.07.2012 subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Hæftelsen udgør dog højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i koncernen, der ejes direkte eller indirekte af det ultima-tive moderselskab.

19. Koncernforhold

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den største koncern:
Jens W. Trock ApS, Lyngborgvej 7, Birkerød, CVR 18 05 11 09

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den mindste koncern:
Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi, Rudersdal, CVR 62 50 80 19

Koncernens noter

Selskab	Land	Hjemsted	Ejerandel Selskabs-		
			%	kapital	'000
Pankas A/S	Danmark	Rudersdal	100,00	DKK	65.000
- Sjællands Emulsionsfabrik I/S*	Danmark	Rudersdal	50,00		
- Dansk Overfladebehandling I/S*	Danmark	Brenderup	50,00		
- Inreco Hungary KFT	Ungarn	Budapest	88,00	HUF	165.000
- - S.A. Inreco Remix	Rumænien	Bukarest	98,00	RON	1.174
- Baltom Sp. z o. o.	Polen	Warszawa	100,00	PLN	10.067
- Baltom s.r.o.	Tjekkiet	Liberec	68,49	CZK	15.875
- Inreco Emulsja Sp. z o. o.	Polen	Marcelin	100,00	PLN	2.864
- Baltom Ukraine LLC	Ukraine	Lviv	55,00	UAH	44
- Frekomos s.r.o.	Tjekkiet	Valasske	70,00	CZK	46.000
- - Frekomos s.r.o.	Slovakiet	Bratislava	100,00	EUR	7
- Pankas Strassenbau GmbH**	Tyskland	Berlin	100,00	EUR	2.045
- - MOT Müritzer Oberflächentechnik GmbH**	Tyskland	Röbel	100,00	EUR	300
- - - ATN GmbH**	Tyskland	Rostock	100,00	EUR	26
- - AS Asphaltstrassensanierung GmbH**	Tyskland	Langwedel	100,00	EUR	1.023
- - - Strassengut Beteiligungsgesellschaft GmbH	Tyskland	Leipzig	50,00	EUR	25
- - - Strassengut GmbH & Co. KG	Tyskland	Leipzig	50,00	EUR	200
- - Rask Mecklenburg GmbH**	Tyskland	Wismar	100,00	EUR	300
- - STUN GmbH Strassenunterhaltung**	Tyskland	Berlin	100,00	EUR	511
- - Rask Brandenburg GmbH**	Tyskland	Hoppegarten	100,00	EUR	610
- - AWO Asphaltwerke Oderland GmbH**	Tyskland	Eggersdorf	100,00	EUR	410

* Som følge af bestemmelserne i årsregnskabsloven § 5 er der ikke aflagt selvstændige årsrapporter for interessentskaberne.

** Dattervirksomhederne gør i regnskabsåret brug af bestemmelserne om dispensation fra udarbejdelse, revision og offentliggørelse af årsregnskab, jævnfør hhv. § 264(3) HGB og § 264b HGB samt ifølge udenlandske regler.

Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Nettoomsætning	1	268.311	277.419
Andre driftsindtægter		1.267	1.423
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		(134.361)	(138.688)
Andre eksterne omkostninger	2	(38.226)	(36.567)
Bruttoresultat		96.991	103.587
Personaleomkostninger	3	(92.949)	(90.961)
Af- og nedskrivninger	4	(8.326)	(8.316)
Driftsresultat		(4.284)	4.310
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		25.179	26.404
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder		2.955	2.995
Andre finansielle indtægter	5	243	449
Andre finansielle omkostninger	6	(1.985)	(2.761)
Resultat før skat		22.108	31.397
Skat af årets resultat	7	1.369	(1.430)
Årets resultat	8	23.477	29.967

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Grunde og bygninger		17.842	16.935
Produktionsanlæg og maskiner		23.570	21.120
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		4.411	5.362
Materielle anlægsaktiver under udførelse		997	207
Materielle anlægsaktiver	9	46.820	43.624
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		130.499	119.236
Kapitalandele i associerede virksomheder		6.276	7.820
Finansielle anlægsaktiver	10	136.775	127.056
Anlægsaktiver		183.595	170.680
Fremstillede varer og handelsvarer		7.692	8.430
Varebeholdninger		7.692	8.430
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		63.309	42.206
Igangværende arbejder for fremmed regning		23.879	27.906
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		8.037	6.443
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		56	43
Andre tilgodehavender		1.291	1.543
Periodeafgrænsningsposter	11	1.592	13
Tilgodehavender		98.164	78.154
Likvide beholdninger		0	98
Omsætningsaktiver		105.856	86.682
Aktiver		289.451	257.362

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016

	Note	2016 t.kr.	2015 t.kr.
Virksomhedskapital	12	65.000	65.000
Overført overskud eller underskud		110.340	97.502
Forslag til udbytte for regnskabsåret		10.000	15.000
Egenkapital		185.340	177.502
Udskudt skat	13	1.100	1.875
Andre hensatte forpligtelser	14	400	2.216
Hensatte forpligtelser		1.500	4.091
Gæld til realkreditinstitutter		7.549	7.907
Finansielle leasingforpligtelser		12.689	12.013
Langfristede gældsforpligtelser	15	20.238	19.920
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	15	4.702	5.466
Bankgæld		27.810	13.082
Igangværende arbejder for fremmed regning		5.472	0
Leverandører af varer og tjenesteydelser		25.419	20.506
Gæld til associerede virksomheder		123	140
Anden gæld		18.847	16.641
Periodeafgrænsningsposter	16	0	14
Kortfristede gældsforpligtelser		82.373	55.849
Gældsforpligtelser		102.611	75.769
Passiver		289.451	257.362
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	17		
Eventualaktiver	18		
Eventualforpligtelser	19		
Nærtstående parter med bestemmende indflydelse	20		

Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2016

	Virksomheds- kapital t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital primo	65.000	97.502	15.000	177.502
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	(15.000)	(15.000)
Valutakursreguleringer	0	(639)	0	(639)
Årets resultat	0	13.477	10.000	23.477
Egenkapital ultimo	65.000	110.340	10.000	185.340

Modervirksomhedens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
1. Nettoomsætning		
Danmark	268.311	277.419
	268.311	277.419

Koncernen har valgt ikke at vise nettoomsætningen fordelt på forretningssegmenter, da det af konkurrencemæssige hensyn vurderes at kunne volde betydelig skade at opdele denne iht. årsregnskabsloven § 96.

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
2. Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
Lovpligtig revision	653	653
Skatterådgivning	147	154
Andre ydelser	1.045	267
	1.845	1.074

Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor indgår i regnskabsposten "Andre eksterne omkostninger".

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
3. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	85.258	83.503
Pensioner	7.022	6.773
Andre omkostninger til social sikring	669	685
	92.949	90.961
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	140	138

	Ledelses- vederlag 2016 t.kr.	Ledelses- vederlag 2015 t.kr.
Direktion	6.924	7.125
Bestyrelse	300	108
	7.224	7.233

Modervirksomhedens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
4. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	8.971	8.688
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(645)	(372)
	8.326	8.316
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
5. Andre finansielle indtægter		
Finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	231	313
Renteindtægter i øvrigt	0	56
Valutakursreguleringer	12	80
	243	449
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
6. Andre finansielle omkostninger		
Renteomkostninger i øvrigt	1.927	2.704
Valutakursreguleringer	58	57
	1.985	2.761
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
7. Skat af årets resultat		
Ændring af udskudt skat	(773)	1.428
Regulering vedrørende tidligere år	0	2
Refusion i sambeskatning	(596)	0
	(1.369)	1.430
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
8. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	10.000	15.000
Overført resultat	13.477	14.967
	23.477	29.967

Modervirksomhedens noter

	Grunde og bygninger t.kr.	Produktions- anlæg og maskiner t.kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar t.kr.	Materielle anlægs- aktiver under udførelse t.kr.
9. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	33.948	86.192	30.115	207
Overførsler	0	0	207	(207)
Tilgange	2.026	8.495	1.095	997
Afgange	0	(6.526)	(990)	0
Kostpris ultimo	35.974	88.161	30.427	997
Af- og nedskrivninger primo	(17.013)	(65.072)	(24.753)	0
Årets afskrivninger	(1.119)	(5.747)	(2.105)	0
Tilbageførsel ved afgange	0	6.228	842	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(18.132)	(64.591)	(26.016)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	17.842	23.570	4.411	997
Ikke ejede aktiver	-	14.965	1.647	-
			Kapital- andele i tilknyttede virk- somheder t.kr.	Kapital- andele i associerede virk- somheder t.kr.
10. Finansielle anlægsaktiver				
Kostpris primo			197.601	6.325
Tilgange			2.889	0
Kostpris ultimo			200.490	6.325
Nedskrivninger primo			(78.365)	1.496
Valutakursreguleringer			(885)	0
Overførsler			840	0
Andel af årets resultat			25.179	2.955
Udbytte			(16.231)	(4.500)
Årets nedskrivninger			(529)	0
Nedskrivninger ultimo			(69.991)	(49)
Regnskabsmæssig værdi ultimo			130.499	6.276

Modervirksomhedens noter

10 Finansielle anlægsaktiver (fortsat)

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder omfatter:

Pankas Strassenbau GmbH, 100%

Baltom S.R.O, 68,5%

Inreco Hungary Kft., 88%

Frekomos S.R.O, 70%

Inreco Emulsja Sp. Z.o.o, 100%

Baltom Sp. Z.o.o, 100%

Baltom Ukraine LSS, 55%

Sjællands Emulsionsfabrik I/S, 50%

Dansk Overfladebehandling I/S, 50%

11. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter omfatter diverse forudbetalinger.

	Antal	Pålydende værdi t.kr.	Nominel værdi t.kr.
12. Virksomhedskapital			
Aktie	1	40000	40.000
Aktie	1	10000	10.000
Aktie	1	5500	5.500
Aktie	1	5000	5.000
Aktie	1	4500	4.500
	5		65.000

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
13. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	(186)	(251)
Materielle anlægsaktiver	4.813	5.507
Tilgodehavender	4.799	3.485
Egenkapital	(261)	(883)
Hensatte forpligtelser	(3.820)	(3.809)
Gældsforpligtelser	(4.245)	(2.174)
	1.100	1.875

14. Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser dækker over reklamationsforpligtelser, der vedrører allerede udførte entreprisarbejder, som er almindeligt for branchen. Reklamation forventes udbedret i løbet af 1-2 år.

Andre hensatte forpligtelser dækker endvidere over retableringsomkostninger i forhold til evt. ophørende aktivitet eller fraflytning af lokation.

Modervirksomhedens noter

	Forfald inden for 12 måneder 2016 t.kr.	Forfald inden for 12 måneder 2015 t.kr.	Forfald efter 12 måneder 2016 t.kr.	Restgæld efter 5 år t.kr.
15. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	494	615	7.549	5.476
Finansielle leasingforpligtelser	4.208	4.851	12.689	1.755
	4.702	5.466	20.238	7.231

16. Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter omfatter diverse modtagne forudbetalinger.

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
17. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser		
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter med tredjemand frem til udløb	11.920	7.886

18. Eventualaktiver

Pankas A/S har tilgodehavender på 6,7 mio.kr. i forbindelse med datterselskabet Baltom s.r.o., Tjekkiet, der er under konkursbehandling, og der forventes tidligst i 2017-2018 en dividende i niveauet 5-9%. Som følge af usikkerhed omkring beløbets størrelse samt eventuelle udbetalingstidspunkt, er der ikke indregnet et dividendetilgodehavende i regnskabet.

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
19. Eventualforpligtelser		
Kautions- og garantforpligtelser	225.102	227.749
Eventualforpligtelser overfor tredjemand:	225.102	227.749

Modervirksomhedens noter

19. Eventualforpligtelser (fortsat)

	<u>2016</u> t.kr.	<u>2015</u> t.kr.
Kautions- og garantiforpligtelser		
Solidarisk hæftelse for bankgæld i arbejdsfællesskaber (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 143 t.kr.)	8.000	8.000
Der påhviler de for branchen normalt forekommende garantiforpligtelser for udført arbejde.		
Til dækning af retableringsforpligtelser er der stillet garanti gennem forsik- ringsselskaber, hvor maksimum udgør (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 95.708 t.kr.) inkl. Tyskland	119.943	110.920
Til dækning af retableringsforpligtelser i udenlandsk datterselskab har moderselskabet stillet garanti gennem et forsikringsselskab (Aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 2.548 t.kr.)	6.257	15.272
Moderselskabet har afgivet selvskyldnerkaution for udenlandske Bankmellemværender, hvor kreditmaksimum udgør (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 32.145 t.kr.)	82.649	85.274
Der er afgivet garanti overfor 3. mand. Maksimum udgør (aktuel saldo pr. 31.12.2016 udgør 8.253 t.kr.)	8.253	8.283

Modervirksomhedens noter

19. Eventualforpligtelser (fortsat)

	<u>2016</u> t.kr.	<u>2015</u> t.kr.
Pantsætninger		
Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de til ejendommene hørende produktionsanlæg og maskiner.		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	10.620	11.165
Til sikkerhed for bankgæld og anden langfristet gæld er stillet virksomheds- pant og deponeret ejerpantebreve.		
Tinglyst ejerpantebrev	23.000	23.000
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte ejendomme	7.223	5.771
Der er afgivet virksomhedspant over for bankforbindelse og forsikrings- selskab i form af skadesløshedsbreve. Pantet er maksimeret til		
	65.000	65.000
Virksomhedspant		
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte produktionsanlæg og maskiner	8.605	6.811
Regnskabsmæssig værdi driftsmidler og inventar	2.764	3.048
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte varebeholdninger	7.692	8.430
Regnskabsmæssig værdi af pantsatte tilgodehavender mv.	90.071	71.667
Finansielle leasingforpligtelser		
Regnskabsmæssig værdi af produktionsanlæg og maskiner	14.965	14.309
Regnskabsmæssig værdi af andre anlæg, driftsmateriel og inventar	1.647	2.313

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning med Jens W. Trock ApS som administrationselskab. Selskabet hæfter derfor fra og med 01.07.2012 subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for de sambeskattede selskaber. Hæftelsen udgør dog højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i selskabet, der ejes direkte eller indirekte af det ultimative moderselskab.

20. Nærtstående parter med bestemmende indflydelse

Nærtstående parter med bestemmende indflydelse:

Hovedaktionær: Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi, 2950 Vedbæk.

Alle transaktioner mellem nærtstående parter og Pankas A/S er indgået på markedsmæssige vilkår.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for C (stor).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år udover nedenstående ændringer, der er sket som følge af ændringer i årsregnskabsloven.

Ændringer i anvendt regnskabspraksis

Tidligere er andele i interessentskaber, der ejes 50% indregnet på de enkelte linjer pro rata af resultatopgørelsen og balancen i moderselskabets regnskab. Dette er i moderselskabets regnskab nu i resultatopgørelsen indregnet med ejerandelen som indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder og i balancen som kapitalandele i associerede virksomheder.

Tidligere blev minoritetsinteressers andel af egenkapitalen indregnet på en særskilt linje i balancen. Denne er nu indregnes som en del af egenkapitalen.

Sammenligningstal og nøgletal er tilpasset ændringerne, der har betydet, at balancesum for moder er ændret med 1.480 t.kr. Egenkapitalen for koncernen er ændret med 8.455 t.kr. Ændringerne har ikke haft resultat-effekt.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder, jf. koncernoversigten.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet præsenteres som en særskilt post i egenkapitalopgørelsen.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

I koncernregnskabet indregnes associerede virksomheder, der ejes 50% og betragtes som arbejdsfællesskab på de enkelte linjer pro rata i resultatopgørelsen og balancen.

I modervirksomheden indregnes associerede virksomheder, der ejes 50% og betragtes som arbejdsfællesskab på én linje i resultatopgørelsen og balancen.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved fusion af koncernforbundne virksomheder anvendes sammenlægningsmetoden, hvorefter den fortsættende virksomhed indregner aktiver og forpligtelser fra den ophørende virksomhed. De fusionerede virksomheder betragtes efterfølgende som én, hvorefter sammenligningstal tilpasses, som om virksomhederne har været én gennem hele perioden.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomheden inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Anvendt regnskabspraksis

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden, dog maksimalt 20 år. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill), der modsvarer en forventet ugunstig udvikling i de pågældende virksomheder, indregnes i balancen som en særskilt periodeafgrænsningspost og indregnes i resultatopgørelsen, i takt med at den ugunstige udvikling realiseres.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på henholdsvis afhændelses- og afviklingstidspunktet, inklusive ikke afskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske datter- og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelserne til gennemsnitlige valutakurser for månederne, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Goodwill betragtes som tilhørende den selvstændige udenlandske enhed og omregnes til balancedagens kurs. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte på egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværender med selvstændige udenlandske dattervirksomheder, der anses for en del af den samlede investering i den pågældende dattervirksomhed, indregnes direkte på egenkapitalen.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætning indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen, i takt med at produktionen udføres, således at nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Anvendt regnskabspraksis

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer omfatter regnskabsårets forbrug af råvarer og hjælpematerialer efter regulering for forskydning i beholdninger af disse varer mv. fra primo til ultimo. I posten indgår eventuelt svind og sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til distribution, salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne udbytter o.l. fra andre værdipapirer og kapitalandele, renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle indtægter samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen. Den andel af den resultatførte skat, der knytter sig til årets ekstraordinære resultat, henføres dertil, mens den resterende del henføres til årets ordinære resultat.

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for betalt acontoskat.

Anvendt regnskabspraksis

Selskabet er sambeskattet med alle danske koncernvirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balance

Goodwill

Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af i hvilket omfang, der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedspostion og langsigtet indtjeningsprofil, og i hvilket omfang goodwillbeløbet inkluderer tidsbegrænsede immaterielle ressourcer, som det ikke har været muligt at udskille og indregne som særskilte aktiver. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter erhvervede immaterielle rettigheder og forudbetalinger for immaterielle anlægsaktiver.

Erhvervede immaterielle rettigheder i form af koncessioner måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Koncessioner afskrives over koncessionsaftalens løbetid.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af immaterielle rettigheder mv. opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen som korrektion til af- og nedskrivninger.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klarlægning af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Renteomkostninger på lån til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen, hvis de vedrører fremstillingsperioden. Alle øvrige finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Anvendt regnskabspraksis

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Administrationsbygninger	50 år
Driftsbygninger og installationer	10-25 år
Produktionsanlæg og maskiner	5-15 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-12 år
It, hardware og software	3-5 år

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under af- og nedskrivninger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomheden efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg eller fradrag af henholdsvis uafskrevet positiv og negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

I resultatopgørelsen indregnes moderselskabets andel af virksomhedernes resultat efter eliminering af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab og med fradrag eller tillæg af afskrivning på henholdsvis goodwill og negativ goodwill.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med moderselskabets andel af den negative indre værdi, hvis det vurderes uerholdeligt. Hvis den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, hvis modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Ved køb af kapitalandele i tilknyttede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, jf. beskrivelsen ovenfor under koncernregnskab.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med andelen af den negative indre værdi, hvis det vurderes uerholdeligt. Hvis den regnskabsmæssige, negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, hvis der er en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende associerede virksomheds forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen for handelsvarer, råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning (entreprisekontrakter) måles til salgsværdien af det på balancen udførte arbejde.

Anvendt regnskabspraksis

Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden beregnes normalt som forholdet mellem det faktiske ressourceforbrug og det totale budgetterede ressourceforbrug. For enkelte projekter, hvor ressourceforbruget ikke kan anvendes som grundlag, er der i stedet benyttet forholdet mellem afsluttede delaktiviteter og de samlede delaktiviteter for det enkelte projekt.

Hvis salgsværdien af et igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealisationsværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser, afhængigt af om nettoværdien, opgjort som salgsværdien med fradrag af modtagne forudbetalinger, er positiv eller negativ.

Når det er sandsynligt, at de totale omkostninger vil overstige de totale indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes på det pågældende arbejde.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter samt finansieringsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser omfatter minoritetsinteressers andel af dattervirksomhedernes egenkapital, hvor denne ikke er ejet 100% af modervirksomheden.

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til garantiforpligtelser, reetablering af produktionsarealer, returvarer, tab på igangværende arbejder for fremmed regning, besluttede og offentliggjorte omstruktureringer mv.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over et år fra balancedagen måles til tilbagediskonteret værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Garantiforpligtelser omfatter forpligtelser til udbedring af fejl og mangler inden for garantiperioden.

Der ydes garanti på udførte entrepriser i op til 5 år, og i særlige tilfælde forlænges afhjælpningsperioden med op til 3 år. Der foretages ikke generel hensættelse til denne garantiforpligtelse, men der foretages – på baggrund af en individuel gennemgang – hensættelse til garanti, hvor afhjælpningsarbejder vurderes sandsynlige eller er anmeldte.

Når det er sandsynligt, at de samlede omkostninger vil overstige de samlede indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, hensættes til dækning af det samlede tab, der påregnes ved det pågældende arbejde.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelse indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiel omkostning.

Leasingydelse vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen for koncernen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning. Der er ikke udarbejdet særskilt pengestrømsopgørelse for moderselskabet, da denne er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Anvendt regnskabspraksis

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med ubetydelig kursrisiko, med fradrag af kortfristet bankgæld, der indgår i koncernens likviditetsstyring.